

NĚMECKÝ ZÁKON NA ZRUŠENÍ. PIVNÍ „REINHEITSGEBOT“ LETOS SLAVÍ 500 LET

Letos v Německu uplyne 500 let od přijetí tzv. zákona o čistotě piva. Tento předpis nakazuje, že se pivo smí vyrábět pouze z chmelu, ječmene a vody. Výzkumy ukazují, že Němci proto dávají čím dál více přednost zahraničním pivům.

Německý (nechvalně) proslulý *reinheitsgebot*, což je zastřešující termín pro německé pivní regulace, byl zamýšlen tak, aby předcházet podvodům, zamezil sládkům konkurovat pekařům a ochránil jižanské sládky od severní konkurence. Do dnešních dob přežil od středověku. Po sjednocení Bavorska začal 23. dubna 1516 platit na celém jeho území nejlivnější vzor současného předpisu; předchůdce tohoto vzoru se datuje až do roku 1487, kdy byl vyhlášen v mnichovském vévodství.

Zákon obsahoval zcela jasnou větu: *Obzvláště žádáme, aby se odted' všude v našich městech, městysích a na venkově v žádném pivu nepoužilo více přísad než pouze ječmen, chmel a voda.*[1]

Dále zákon stanovoval maximální ceny, např. maximálně jeden feník za máz (1,069 litru) v zimě, dva feníky v létě; hospodský si mohl přihodit až jeden halér (půl feníku), což byla jeho maximální povolená marže. Kdo se těmto předpisům vzpříčil, tomu bylo veškeré pivo zkonfiskováno.

Možná si říkáte, kde jsou kvasinky. Ty ještě nebyly v roce 1516 známy a do zákona byly doplněny až po moderním sjednocení Německa, v tzv. „provizorním pivním zákoně“ z roku 1993.

V roce 1987 se na základě stížnosti francouzských sládků německým *reinheitsgebotem* zabýval Evropský soudní dvůr. Ten shledal, že německý zákon je protekcionis-

tický, a tudíž v rozporu s článkem 30 Římské smlouvy.[2] Rozhodnutí se ale týkalo pouze dováženého piva, takže si Němci mohli tento zákon ponechat a nadále tak škodit vlastním pivovarům.

//////////////////////////////////////
Zákon obsahoval zcela jasnou větu: *Obzvláště žádáme, aby se odted' všude v našich městech, městysích a na venkově v žádném pivu nepoužilo více přísad než pouze ječmen, chmel a voda.*

V 90. letech byl *Neuzellerský klášterní pivovar* varován, že zákon porušuje. Vyjednal si, že může pivo nadále prodávat pod názvem Černý opat, avšak v názvu nesmělo být slovo pivo. Po desetiletých tahanicích, které vešly ve známost jako braniborská pivní válka, bylo tomuto pivovaru nakonec povoleno, aby svoje pivo prodával pod názvem *bier*. Regulace byla postupem času dále oslabena a je možné získat výjimky (např. pro bezlepkové pivo), avšak zákon nadále platí. Ve středověku testovali inspektori dodržování tohoto zákona tím, že pivo vylili na židli, na tu si sedli a zkoušeli, jak moc se jejich kožené kalhoty k židli přilepí.[3] Dnes máme k dispozici vědeckější

metody. Ty nám říkají,[4] že mladá generace si místo německého piva připraveného podle zákona o čistém pivu raději připije pivem zahraničním, např. americkými *craft beers*.

Oceňovaný delawarský pivovar *Dogfish Head* se na svém webu dokonce vychloubá: „V roce 1995 se *Dogfish Head* utřhl z pout a začal vařit extrémní, exotická, výjimečná piva a od té doby na *reinheitsgebot* ukazujeme dlouhý nos.“ Dále tento pivovar říká, že jeho piva jsou inspirována pivy, která se vařila před několika stovkami či dokonce tisíci let, dávno před *reinheitsgebotem*, piva s přísadami jako čekanka, kořen lékořice, javorový sirup, med, dýně, rozinky nebo hnědý cukr.[5] Ukazuje, že právě německý zákon šel proti tradici, ne naopak.

Ladislav Sás, jednatel sokolovského minipivovaru Permon, okomentoval pro LF německý *reinheitsgebot*: „Mohu jen potvrdit, že mladí konzumenti obecně hledají rozmanitost a trojkombinace Pils-Weizen-Bock jim určitě nestačí. Z našeho pohledu by mohlo být změkčení přístupu v tom, že všechny dodatečné suroviny by musely v původní podobě projít celým varným procesem. Pak by nám prošlo všechno pivo, například i Pumpkin, Chilli a Honey, kde se vše přidává na začátku výroby v nepředzpracovaném stavu do várky. Kategorie „ochucené pivo“ – s maceráty, mixy, radlery by měla i nadále určitě zůstat mimo.“

Když už nám vlády škodí neustálým schvalováním dalších a dalších zákonů, mohly by aspoň to pivo nechat být a *reinheitsgebot* zrušit.

[1] Originální znění (přepsané v současném německém pravopisu): *Ganz besonders wollen wir, dass forthin allenthalben in unseren Städten, Märkten und auf dem Lande zu keinem Bier mehr Stücke als allein Gerste, Hopfen und Wasser verwendet und gebraucht werden sollen.*

[2] Rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 13. března 1987 ve věci 178/84 *Komise v. Německo*. Dotčený čl. 30: „Množstevní omezení dovozu, jakož i veškerá opatření s rovnocenným účinkem jsou mezi členskými státy zakázána, [...]“

[3] Mimi Y. Lee (1988): *Commission v. Germany and Article 36 Protection of Human Life and Health* <http://scholarlycommons.law.northwestern.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1261&context=njilb>, pozn. pod čarou č. 14

[4] *German beer purity law 'increasingly irrelevant' to young consumers* <http://www.foodbev.com/news/german-beer-purity-law-increasingly-irrelevant-to-younger-consumers/>

[5] *Ancient Ales* <http://www.dogfish.com/ancientales>

Martin Pánek

Autor je šéfredaktorem *Laissez Faire*. Článek čerpá z článku *Baylena Linnekina „Germany's 500-Year-Old Beer Purity Law Needs to Go“* otištěného na adrese <https://reason.com/archives/2016/01/02/germanys-500-year-old-beer-purity-law-re>